

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Petry Weissové a soudců Mgr. Martina Jakuba Bruse a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: J. C., zastoupen JUDr. Zdeňkou Doležilkovou, advokátkou, se sídlem Ovesná 356/7, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2021, č. j. 142042/2020, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 1. 2022, č. j. 22 A 21/2021-29,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 1. 2022, č. j. 22 A 21/2021-29, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a předcházející soudní řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 1. 10. 2020, č. j. SMO/556237/20/OŽP/Záp, Magistrát města Ostravy (dále jen „stavební úřad“) podle § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), ve spojení s § 15 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, zamítl žalobcovu žádost o dodatečné povolení stavby vodního díla „Zatrubnění bezejmenného potoka, Stará Bělá, parcela č. X“.

[2] Toto rozhodnutí napadl žalobce odvoláním. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím žalobcovu odvolání zamítl a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který výše uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí stavebního úřadu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Krajský soud uvedl, že stavební úřad v dané věci rozhodoval již o druhé žádosti o dodatečné povolení těže stavby, která byla podána dalece po lhůtě 30 dnů, stanovené

v § 129 odst. 2 stavebního zákona. Z tohoto ustanovení podle krajského soudu *a contrario* vyplývá, že není-li žádost o dodatečné stavební povolení podána ve stanovené lhůtě, stavební úřad řízení o ní věcně nevede a nemá zákonnou povinnost přerušit řízení o odstranění stavby. Cílem zavedení této lhůty bylo zamezit opakovaným žádostem o dodatečné povolení stavby po předchozích neúspěšných žádostech. Pokud by krajský soud připustil, že i žádost podaná po lhůtě může být věcně projednána, hypoteticky by to mohlo navodit situaci, že by stavba byla dodatečně povolena poté, kdy by bylo pravomocně rozhodnuto o jejím odstranění. Takový postup by podle krajského soudu byl v rozporu s účelem dané právní úpravy a s principem právní jistoty. Krajský soud proto vyložil § 129 odst. 2 stavebního zákona tak, že je-li podána žádost o dodatečné povolení stavby po zákonem stanovené lhůtě, nelze jí za žádných okolností vyhovět. Takovou žádost je podle krajského soudu nutné považovat za zjevně právně nepřipustnou ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“), a správní orgány proto měly řízení o této žádosti zastavit. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007-55.

[5] Věcné rozhodování správních orgánů o zjevně právně nepřipustné žádosti představuje podle krajského soudu natolik závažné porušení procesních předpisů, že je soud podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), povinen *ex officio* zrušit rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí stavebního úřadu. K tomu odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2003, č. j. 2 Azs 23/2003-39, publ. pod č. 272/2004 Sb. NSS, a ze dne 27. 8. 2015, č. j. 2 As 166/2015-33.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[6] Proti rozsudku krajského soudu podává žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[7] Stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů rozhodnutí. Dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že již ze samotné žádosti o dodatečné povolení stavby bylo na první pohled zřejmé, že jí nelze vyhovět. Odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007-55, považuje stěžovatel za nepřiléhavý. Podle stěžovatele není v § 129 odst. 2 stavebního zákona uvedeno, zda je lhůta 30 dnů pořádková, či prekluzivní, správní orgány ji vykládají v souladu se základními zásadami správního řízení ve prospěch žadatele, tj. jako lhůtu pořádkovou. Stěžovatel má za to, že i v případě prekluzivního charakteru lhůty nelze řízení zahájené po jejím uplynutí zastavit podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, neboť správní orgán musí vyhodnotit, zda byl účastník řádně poučen v souladu s § 129 odst. 2 stavebního zákona a zda byla žádost podána včas, případně zda se podle obsahu nejedná o žádost obnovu řízení o předchozí žádosti či o nové rozhodnutí. Stěžovatel podotýká, že podání žádosti o obnovu řízení ve věci dodatečného povolení stavby např. z důvodu změny územního plánu připustil rovněž Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 10. 2020, č. j. 9 As 207/2020-32.

[8] Aby se mohlo jednat o zjevně právně nepřipustnou žádost, podle stěžovatele by zákon její podání nemohl umožňovat. Stavební zákon však podání žádosti umožňuje, a jedná se tedy o žádost právně připustnou. Až nahlédnutím do spisu správní orgán zjistí, zda byla žádost podána v zákonem stanovené lhůtě, či nikoli. Podle stěžovatele mělo opožděné podání žádosti vést k jejímu zamítnutí, což také stavební úřad učinil. Stěžovatel dále

pokračování

poukázal na obdobný procesní postup v případě opožděného odvolání, které se podle § 92 odst. 1 správního řádu zamítá. Stěžovatel je přesvědčen, že správné posouzení otázky lhůty pro podání žádosti o dodatečné povolení stavby a procesního postupu v případě, že žádost byla podána opožděně, mělo vést k zamítnutí žaloby, nikoli ke zrušení rozhodnutí stěžovatele.

[9] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatel sice v kasační stížnosti zmínil, že ji podává mimo jiné z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), neuvedl však, v čem konkrétně tuto nesrozumitelnost či nedostatek důvodů spatřuje. Nejvyšší správní soud je povinen k případné nepřezkoumatelnosti přihlížet i z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 věta za středníkem s. ř. s.), a proto navzdory obecnosti kasační námitky posoudil, zda napadený rozsudek vykazuje stěžovatelem naznačené nedostatky. Po prostudování jeho odůvodnění Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud srozumitelně popsal své úvahy a dostatečně odůvodnil svůj závěr, že rozhodnutí stěžovatele i rozhodnutí stavebního úřadu je třeba *ex offio* zrušit pro vadu řízení podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Své argumenty krajský soud zároveň podpořil odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Namítanou nesrozumitelnost či nedostatek důvodů rozhodnutí Nejvyšší správní soud tedy nezjistil. Pro úplnost lze dodat, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která znemožňuje napadený rozsudek přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24).

[13] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou, že žalobcova žádost nebyla zjevně právně nepřípustná ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu. Této námitce Nejvyšší správní soud přisvědčil.

[14] Podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu platí, že *řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže byla podána žádost zjevně právně nepřípustná*.

[15] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007-55, publ. pod č. 1633/2008 Sb. NSS, vyložil, že „za zjevně právně nepřípustnou [§ 66 odst. 1 písm. b) správního řádu z roku 2004] je možno považovat pouze takovou žádost, u níž je již na první pohled zřejmé, že jí nelze vyhovět. To především znamená, že tato nepřípustnost musí být patrna již ze samotné žádosti, nikoliv teprve z výsledků dalšího dokazování či zjišťování“. V nyní řešené věci neshledal Nejvyšší správní soud žádný důvod se od těchto závěrů jakkoli odchýlit. Z níže uvedených důvodů však dospěl k závěru, že žalobcova žádost popsané vlastnosti zjevně právně nepřípustné žádosti nevykazuje.

[16] Krajský soud v napadeném rozsudku poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 2 As 166/2015-33, který žádost o dodatečné povolení stavby vyhodnotil jako zjevně právně nepřipustnou. Učinil tak ovšem za situace, kdy tato žádost byla podána až po právní moci rozhodnutí o odstranění dotčené stavby. Podobnou situaci (žádost o dodatečné povolení stavby/změny stavby podána až po rozhodnutí o jejím odstranění) řešil Nejvyšší správní soud také v rozsudcích ze dne 8. 3. 2021, č. j. 6 As 336/2020-28, nebo ze dne 3. 2. 2022, č. j. 2 As 73/2021-25. Naopak v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 5 As 235/2015-68, Nejvyšší správní soud konstatoval, že žádost o dodatečné povolení stavby (resp. o změnu v užívání) lze posoudit jako žádost zjevně právně nepřipustnou jen tehdy, byla-li by podána až po pravomocném rozhodnutí o odstranění stavby.

[17] Taková situace v nyní řešené věci nenastala. Stavební úřad sice rozhodnutím ze dne 6. 4. 2017 nařídil žalobci odstranění stavby vodního díla, toto rozhodnutí nicméně stěžovatel rozhodnutím ze dne 22. 8. 2017 zrušil a věc vrátil stavebnímu úřadu k novému projednání. Ke dni podání žalobcovy žádosti o dodatečné povolení této stavby (14. 11. 2017) tudíž řízení o jejím odstranění probíhalo a o odstranění stavby dosud nebylo rozhodnuto, natož pravomocně. Stejná situace trvala i ke dni vydání rozhodnutí stavebního úřadu o zmíněné žádosti (1. 10. 2020), neboť i druhé rozhodnutí stavebního úřadu o odstranění stavby (ze dne 5. 12. 2019) stěžovatel rozhodnutím ze dne 13. 5. 2020 zrušil.

[18] Nejvyšší správní soud dále upozorňuje na svůj rozsudek ze dne 29. 11. 2023, č. j. 4 As 293/2022-36, podle kterého podání žádosti o dodatečné povolení stavby podle § 129 odst. 2 stavebního zákona, ve znění účinném od 1. 1. 2013, „*již nezakládá povinnost stavebního úřadu vždy přerušit řízení o odstranění této stavby, nýbrž jen v případě, že stavebník podal žádost o dodatečné povolení stavby ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se mu dostane poučení stavebního úřadu po zahájení řízení o odstranění stavby. Tato třicetidenní lhůta však není podle dikce § 129 odst. 2 stavebního zákona propadná, a proto její marné uplynutí nebrání stavebnímu úřadu i na základě opakované žádosti o dodatečné povolení stavby opětovně přerušit řízení o jejím odstranění za použití § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2020, č. j. 10 As 407/2019-41)*“. Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že i žádost podaná po lhůtě stanovené v § 129 odst. 2 stavebního zákona může vést k přerušení řízení o odstranění stavby. Logicky se proto nemůže jednat o žádost zjevně právně nepřipustnou ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, neboť u ní není na první pohled, bez dalšího dokazování či zjišťování zřejmé, že jí nemůže být vyhověno.

[19] Lze tedy uzavřít, že právní názor krajského soudu, že žalobcová žádost o dodatečné povolení stavby podaná dne 14. 11. 2017 je zjevně právně nepřipustná a že měl stavební úřad řízení o ní zastavit podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, není správný. Nejvyšší správní soud tudíž shledal naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku. Krajský soud tak bude v dalším řízení vycházet z toho, že žalobcová žádost o dodatečné povolení stavby

pokračování

podaná dne 14. 11. 2017 není zjevně právně nepřijatelná, a rozhodnutí stěžovatele přezkoumá v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.).

[21] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. i o nákladech řízení o této kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu